

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 15P/24/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3824201398
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Štefčík
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2024:3824201398.1

Uznesenie

15P/24/2024

Okresný súd Prievidza vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom u matky, dieťa rodičov C. B., nar. XX.XX.XXXXX, bytom B., D. E. XXX/XX a F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., I. XXX/X, v konaní o návrhu otca na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletej, takto

rozhodol:

15P/24/2024

I. Súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

II. Súd ustanovuje maloletemu dieťaťu opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, a to na dobu do skončenia tohto konania.

III. Úlohou opatrovníka je zastupovať maloleté dieťa v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 15P/24/2024, a to aj v prípadnom odvolacom konaní. Funkcia opatrovníka sa končí právoplatným skončením tohto konania.

odôvodnenie:

15P/24/2024

(1) Na tunajšom súde bol dňa 11.03.2024 podaný návrh otca, označený ako „Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, zverenie do osobnej starostlivosti a určenie výživného“. Z návrhu vyplýva, že otec sa domáha zmeny rozhodnutia o zverení maloletej do starostlivosti matky a žiada o jej zverenie do svojej osobnej starostlivosti z dôvodu fyzického násillia, ktorého sa matka voči maloletej mala dopustiť. On má s maloletou dobrý vzťah a maloletá prejavila záujem žiť s ním. Bude robiť všetko pre to, aby jej vytvoril pokojné a stabilné rodinné prostredie.

(2) Tunajší súd po preskúmaní podania otca zistil, že naposledy bolo rozhodované o maloletej v konaní na tunajšom súde vedenom pod spisovou značkou 0PPOm/1/2024. Maloletá bola v uvedenom konaní neodkladným oparením dočasne zverená do starostlivosti Centra Slniečko n.o., Bottova 32/A Nitra a bolo nariadené jej odovzdanie do predmetného zariadenia. Zároveň bolo v uvedenom konaní rozhodnutie vykonané. Maloletá sa od 20.02.2024 nachádza v Centre pre deti a rodiny Centrum Slniečko, n.o. Dôvodom pre dočasné odovzdanie maloletej do uvedeného zariadenia bolo, že matka pre ňu nebola schopná vytvoriť bezpečné a stabilné prostredie, kde by nebola ohrozená jej bezpečnosť a vývin. Maloletú hrubo napadla, po čom bola maloletá hospitalizovaná. Otec maloletej nemal v čase rozhodnutia vytvorené podmienky na prevzatie maloletej do svojej osobnej starostlivosti a iná osoba, ktorá by mohla zabezpečovať starostlivosť o maloletú sa nenašla.

(3) Predtým o úprave rodičovských práv a povinností k maloletej rozhodoval naposledy tunajší súd v konaní sp. zn. PE-2P/3/2023, v ktorom bola schválená rodičovská dohoda, na podklade ktorej bolo zvýšené výživné otcovi na maloletú na sumu 110 € mesačne, ktorú je povinný platiť do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

(4) Do osobnej starostlivosti matky bola maloletá zverená rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 30.07.2019 č.k. 9P/37/2018-112.

(5) Súd aplikoval pre konanie o neodkladnom opatrení nasledujúce právne predpisy:

(6) Podľa § 360 ods. 1, ods. 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

(7) Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

(8) Podľa § 361 CMP súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

(9) Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

(10) Podľa § 367 ods. 4 CMP uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

(11) Podľa § 2 ods. 1, ods. 2 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

(12) Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

(13) Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

(14) Podľa § 327 CSP ak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia neobsahuje predpísané náležitosti alebo je nezrozumiteľný, alebo neurčitý, súd taký návrh odmietne, ak ide o také vady, ktoré bránia pokračovaniu v konaní; ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužijú.

(15) Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

(16) Podľa § 329 ods. 1 až ods. 3 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, prekážku rozhodnutej veci.

(17) Podľa § 331 ods. 1 CSP návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

(18) Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa (104/1991 Zb.) záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

(19) Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

a. úroveň starostlivosti o dieťa,

b. bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,

c. ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,

d. okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,

e. ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,

f. podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,

g. názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,

h. podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,

i. využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

(20) Podľa § 36 ods. 1 ZR rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

(21) Podľa § 26 ZR ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

(22) Súd na podklade obstaraných dôkazov dospel k záveru, že návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je možné vyhovieť.

(23) Neodkladným opatrením možno nariadiť okrem iného aj aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. Neodkladným opatrením však v zásade nemožno nahrádzať rozhodnutie vo veci samej. Má ísť len o dočasné opatrenie, ktoré sa nariadi vtedy, keď rozhodnutie nemôže počkať na skončenie konania vo veci samej. V takomto prípade však súd takú situáciu z návrhu ani z obstaraných dôkazov nezistil.

(24) Neodkladné opatrenie je potrebné nariadiť vtedy, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak by bola budúca exekúcia či výkon rozhodnutia ohrozená, prípadne ak to vyžaduje verejný záujem. Navrhovateľ neodkladného opatrenia musí osvedčiť niektorý z dôvodov na jeho nariadenie. Súd nevykonáva dokazovanie ako pri rozhodovaní vo veci samej. Postačí len osvedčenie podstatných skutočností. Neodkladné opatrenie má zmysel vtedy, ak nemožno vyčkať na rozhodnutie vo veci samej, pretože by mohlo dôjsť k nenapraviteľným alebo ťažko napraviteľným zmenám v predmete konania alebo k iným ujмам na právach účastníkov konania, prípadne ak by sa javilo nevyhnutné upraviť pomery účastníkov ešte pred rozhodnutím vo veci samej, pretože je žiadúce stabilizovať medzi nimi pomery. Možno ním nariadiť aj platiť výživné, avšak len v nevyhnutnej miere.

(25) Maloletá je v súčasnosti v starostlivosti Centra pre deti a rodiny Centrum Slniečko, n.o. Všetky jej nevyhnutné potreby teda sú zabezpečené, jej stav je v súčasnosti stabilizovaný. Žiadna bezprostredná ujma jej nehrozí. Hrozba bezprostrednej ujmy pre maloletú nevyplýva ani z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

(26) Súd považuje za nevyhnutné vykonať vo veci riadne dokazovanie, riadnym spôsobom preveriť, či pomery na strane otca a maloletej umožňujú jej zverenie do osobnej starostlivosti otca a až potom môže, hoci aj neodkladným opatrením, ak taká potreba z ďalšieho dokazovania bude vyplývať, zveriť maloletú do osobnej starostlivosti otca.

(27) Toto rozhodnutie neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej. Nie je vylúčené, že po riadne vykonanom dokazovaní súd návrhu napokon vyhovie a maloletú do osobnej starostlivosti otca zverí. Forma rozhodnutia navrhovaná otcom (neodkladné opatrenie) však nie je odôvodnená a vo veci je potrebné rozhodnúť rozsudkom po riadne vykonanom dokazovaní.

(28) Súd o neodkladnom opatrení rozhodol v zmysle § 329 ods. 1 CSP bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

(29) Keďže súd na návrh navrhovateľa začal konanie vo veci samej, v ktorom sa bude rozhodovať o rodičovských právach a povinnostiach k maloletému dieťaťu, rodičia dieťa v tomto konaní zastupovať nemôžu. Preto je potrebné ustanoviť mu na zastupovanie v konaní opatrovníka.

(30) Podľa § 31 ods. 2, ods. 3 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZR“), žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“). Kolízneho opatrovníka súd ustanoví aj v prípadoch, ak maloleté dieťa nemá zákonného zástupcu alebo ak zákonný zástupca nemôže z vážneho dôvodu maloleté dieťa v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať.

(31) Podľa § 31 ods. 2, ods. 3 ZR žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať

(ďalej len „kolízny opatrovník“). Kolízneho opatrovníka súd ustanoví aj v prípadoch, ak maloleté dieťa nemá zákonného zástupcu alebo ak zákonný zástupca nemôže z vážneho dôvodu maloleté dieťa v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať.

(32) Podľa § 2 ods. 1 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

(33) Podľa § 68 ods. 1, ods. 2 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) v rozsahu, v akom nemá fyzická osoba spôsobilosť samostatne konať pred súdom, koná za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník. Procesný opatrovník je osoba ustanovená z dôvodov uvedených v tomto zákone súdom, ktorý spor prejednáva a rozhoduje.

(34) Podľa § 69 CSP súd ustanoví procesného opatrovníka fyzickej osobe, ktorá nemôže samostatne konať pred súdom a nemá zákonného zástupcu. Rovnako postupuje, ak zákonný zástupca nemôže za fyzickú osobu konať alebo ak je nečinný.

(35) Podľa § 117 CMP ak treba, aby za maloletého konal opatrovník, súd na návrh ustanoví za opatrovníka najmä blízku osobu maloletého, u ktorej je predpoklad, že bude konať v záujme maloletého, ak s ustanovením súhlasí. Inak ustanoví za opatrovníka orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

(36) Zákonnými zástupcami maloletého dieťaťa sú jeho rodičia. V konaní pred súdom ho zastupovať nemôžu, ak sú obaja jeho účastníkmi. Ak dieťa nemôže zastupovať zákonný zástupca, súd mu ustanoví na zastupovanie v konaní opatrovníka.

(37) Opatrovníkom maloletého dieťaťa by mala byť najmä blízka osoba, u ktorej je predpoklad, že bude konať v záujme maloletého dieťaťa a ktorá s ustanovením súhlasí. V prípade, ak takej osoby niet, súd ustanoví za opatrovníka orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (úrad práce, sociálnych vecí a rodiny).

(38) Vzhľadom k tomu, že otec doteraz žiadnu inú vhodnú osobu nenavrhol a súd ani pri vlastnej činnosti žiadnu takú osobu nezistil, rozhodol tak, že za opatrovníka ustanovil orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske. Zároveň súd vymedzil rozsah oprávnení ustanoveného opatrovníka. V prípade, ak by sa v priebehu konania zistila iná vhodná osoba, ktorá by mohla byť za opatrovníka ustanovená, súd môže na návrh účastníkov konania alebo aj bez návrhu rozhodnutie o ustanovení opatrovníka zmeniť.

Poučenie:

15P/24/2024

Proti výroku I. tohto u znesenia môže otec podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na súde, ktorý rozhodnutie vydal (§ 355 ods. 2, § 357 písm. d) CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Proti výrokom II. a III. tohto uznesenia odvolanie prípustné nie je.